ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JEAN MISCHO
της 15ης Μαΐου 2001 [1]

1. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης [2] (στο εξής: βασικός κανονισμός), επιδιώκει, στον τομέα αυτόν, την πραγματοποίηση των σκοπών της κοινής γεωργικής πολιτικής, ιδίως την διασφάλιση καλού βιωτικού επιπέδου για τους παραγωγούς και την εξασφάλιση του εφοδιασμού σε λογική τιμή για τους καταναλωτές, μέσω ενός συστήματος διαφοροποιημένων εγγυήσεων τιμής και διαθέσεως ανάλογα με τις ποσοστώσεις παραγωγής που χορηγούνται στις επιχειρήσεις εντός των διαφόρων κρατών μελών.

2. Σε κάθε ένα από αυτά χορηγείται επομένως, για κάθε περίοδο εμπορίας που αρχίζει την 1η Ιουλίου ενός έτους και ολοκληρώνεται στις 30 Ιουνίου του επομένου έτους, ποσόστωση ζάχαρης Α, που συνδέεται με την ικανότητα απορροφήσεως της κοινοτικής αγοράς, και μια ποσόστωση ζάχαρης Β, την οποία πρέπει να κατανείμει μεταξύ των διαφόρων επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στο έδαφός του, κάθε μία από τις οποίες λαμβάνει συγχρόνως ποσόστωση Α και ποσόστωση Β.

3. Όταν μια επιχείρηση παράγει ποσότητα ζάχαρης που υπερβαίνει τις ποσοστώσεις Α και Β που της έχουν χορηγηθεί, η ζάχαρη αυτή χαρακτηρίζεται ζάχαρη Γ. Πράγματι, κατά το άρθρο 24, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού:

«[...]

Κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού, νοείται ως:

α) ζάχαρη Α [...] οιαδήποτε ποσότητα ζάχαρης [...] που παράγεται για λογαριασμό μιας συγκεκριμένης περιόδου εμπορίας στα όρια της ποσοστώσεως Α της εν λόγω επιχειρήσεως·

β) ζάχαρη Β [...] οιαδήποτε ποσότητα ζάχαρης [...] που παράγεται για λογαριασμό μιας συγκεκριμένης περιόδου εμπορίας και που υπερβαίνει την ποσόστωση Α χωρίς να υπερβαίνει το άθροισμα των ποσοστώσεων Α και Β της εν λόγω επιχειρήσεως·

γ) ζάχαρη Γ [...] οιαδήποτε ποσότητα ζάχαρης [...] που παράγεται για λογαριασμό μιας συγκεκριμένης περιόδου εμπορίας και που υπερβαίνει το άθροισμα των ποσοστώσεων Α και Β της εν λόγω επιχειρήσεως.»

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — ΕΕ 1981, L 177, σ. 4.

4. Οι προϋποθέσεις διαθέσεως της ζάχαρης ποικίλλουν ανάλογα με τον χαρακτηρισμό της. Η ζάχαρη Α και η ζάχαρη Β αποτελούν το αντικείμενο διαφόρων μηχανισμών στηρίξεως που προβλέπονται από τον βασικό κανονισμό, ενώ η ζάχαρη που έχει παραχθεί σε αντιστοιχία προς την ποσόστωση Α απολαύει εγγυήσεων υψηλοτέρου επιπέδου από αυτού που προβλέπεται για τη ζάχαρη Β.

5. Οι ποσότητες ζάχαρης πρέπει να έχουν αγορασθεί από οργανισμούς παρεμβάσεως σε εγγυημένη τιμή και η εξαγωγή τους διευκολύνεται από την ύπαρξη επιστροφών που τους καθιστά δυνατή την πρόσβαση στην παγκόσμια αγορά. Σε αντιστάθμισμα, οι παραγωγοί καλούνται, μέσω ενός πολύπλοκου μηχανισμού εισφορών, να υποστούν το κόστος αυτών των μέτρων, ενώ η κοινή οργάνωση πρέπει να αυτοχρηματοδοτηθεί.

6. Η κατάσταση είναι τελείως διαφορετική για τη ζάχαρη Γ. Η ζάχαρη αυτή όχι μόνον αποκλείεται από τους μηχανισμούς παρεμβάσεως, αλλά επιπλέον δεν μπορεί να διατεθεί στην κοινοτική αγορά. Η επιχείρηση η οποία, κατά τη διάρκεια μιας δεδομένης περιόδου εμπορίας, έχει παραγάγει ζάχαρη Γ έχει την επιλογή μεταξύ της εξαγωγής της, χωρίς να μπορεί να τύχει οποιασδήποτε επιστροφής, προς τρίτες χώρες ή να τη μεταφέρει στην ποσόστωσή της Α της επόμενης περιόδου εμπορίας.

7. Αν, εντούτοις, τη διαθέσει στην κοινοτική αγορά, η ζάχαρη αυτή εξοιμοιώνεται με ζάχαρη εισαχθείσα από τρίτη χώρα, με τη συνέπεια ότι θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να καταβληθεί ποσό αντίστοιχο προς αυτό της εισφοράς λόγω εισαγωγής.

8. Στις ουσιώδεις αυτές διαφορές μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών ζάχαρης αντιστοιχούν διαφορές του ίδιου είδους μεταξύ των ζαχαροτεύτλων που χρησιμοποιήθηκαν για την παρασκευή της.

9. Οι παραγωγοί ζάχαρης οφείλουν να καταβάλλουν μια ελάχιστη τιμή για τα ζαχαρότευτλα που χρησιμοποιούν για την παραγωγή της ζάχαρης Α και της ζάχαρης Β, στη μία περίπτωση υψηλότερη από την της άλλης. Παρόμοια υποχρέωση δεν υφίσταται για τα ζαχαρότευτλα που μεταποιούνται σε ζάχαρη Γ.

10. Έτσι, μολονότι αφορά ένα μεταποιημένο προϊόν, η κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα της ζάχαρης παρέχει εγγυήσεις στους γεωργούς.

11. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η British Sugar plc (στο εξής: British Sugar) κατέχει μόνη της το σύνολο των ποσοστώσεων Α και Β που χορηγούνται σ' αυτό το κράτος μέλος.

12. Κατά τη διάρκεια του δευτέρου εξαμήνου του 1992, η British Sugar συνειδητοποίησε ότι, ενόψει της συγκομιδής ζαχαροτεύτλων που θα τις παραδιδόταν, θα παρήγε ποσότητα ζάχαρης υπερβαίνουσα ευρέως τις ποσοστώσεις της Α και Β και, επομένως, θα βρισκόταν προ μιας εξαιρετικά σημαντικής ποσότητας ζάχαρης Γ που θα έπρεπε, αν δεν μεταφερόταν στην επόμενη περίοδο εμπορίας, να εξαχθεί προς τρίτες χώρες.

13. Κατά συνέπεια, ανησυχούσε, απολύτως δικαιολογημένα, να ανεύρει, μέσω των εμπορικών της πρακτόρων, αγορές για τις πλεονάζουσες ποσότητές της ζάχαρης.

14. Στις 16 Οκτωβρίου και εν συνεχεία στις 26 Νοεμβρίου 1992, ζήτησε να τις χορηγηθούν πιστοποιητικά εξαγωγής για 20 000 τόνους ζάχαρης Γ συνολικά. Τα πιστοποιητικά αυτά ήταν αναγκαία για να προβεί στις σχεδιαζόμενες εξαγωγές, διότι, μολονότι η ζάχαρη Γ δεν μπορεί να θεμελιώσει αξίωση για επιστροφές λόγω εξαγωγής, η εξαγωγή της εξαρτάται από τη λήψη πιστοποιητικού εξαγωγής δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού, πράγμα που επιτρέπει στις διοικητικές αρχές που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση της κοινής οργανώσεως αγοράς να παρακολουθούν την εξέλιξη των εμπορικών συναλλαγών ζάχαρης μεταξύ της Κοινότητας και των τρίτων χωρών.

15. Δεν ήταν η πρώτη φορά που η British Sugar εξήγε ζάχαρη Γ, διότι ήδη κατά το παρελθόν η συνολική παραγωγή της είχε υπερβεί την ποσότητα που αντιστοιχούσε στις ποσοστώσεις της Α και Β. Όμως, πάντοτε εξήγαγε τη ζάχαρη Γ, αφού όντως είχε πραγματοποιήσει επίπεδο παραγωγής που υπερέβαινε τις ποσοστώσεις της.

16. Εντούτοις, κατά τη διάρκεια του τετάρτου τριμήνου του 1992, η British Sugar ήλθε σε επαφή με τον Intervention Board for Agricultural Produce (στο εξής: IBAP), αρμόδιο κατά την έννοια του βασικού κανονισμού εθνικό οργανισμό παρεμβάσεως, και τον Υπουργό Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, ο οποίος ζήτησε ο ίδιος πληροφορίες από την Επιτροπή προκειμένου να του διευκρινισθεί, σύμφωνα με τα λεγόμενά του, αν ήταν πραγματοποιήσιμες εξαγωγές ζάχαρης Γ πριν από την πραγματική παραγωγή ποσότητας ζάχαρης υπερβαίνουσας το ύψος των ποσοστώσεων Α και Β.

17. Το ακριβές περιεχόμενο των πληροφοριών που του ανακοινώθηκαν δεν προκύπτει σαφώς, δεδομένου ότι η British Sugar εκθέτει ότι της παρασχέθηκαν όλες οι διαβεβαιώσεις ως προς τη νομιμότητα μιας τέτοιας ενέργειας, ενώ οι διοικητικές αρχές που ρωτήθηκαν αρνούνται, εξάλλου, ότι παρείχαν τέτοιες διαβεβαιώσεις και ισχυρίζονται ότι αποφάνθηκαν μόνον επί της δυνατότητας συνάψεως συμβάσεων πωλήσεως για την εξαγωγής της ζάχαρης Γ πριν από την πραγματική παραγωγή αυτής της ζάχαρης, το οποίο προδήλως δεν είναι το ίδιο πράγμα.

18. Γεγονός παραμένει ότι η British Sugar έλαβε πιστοποιητικά που είχε ζητήσει, ενώ, κατά το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2630/81 της Επιτροπής, της 10ης Σεπτεμβρίου 1981, περί ειδικών λεπτομερειών εφαρμογής του καθεστώτος των πιστοποιητικών εισαγωγής και εξαγωγής στον τομέα της ζάχαρης[3], «η χορήγηση πιστοποιητικού εξαγωγής, για τη ζάχαρη Γ [...] δεν δύναται να πραγματοποιηθεί παρά αφού ο ενδιαφερόμενος παρασκευαστής αποδείξει στον αρμόδιο οργανισμό ότι η ποσότητα για την οποία ζητεί το πιστοποιητικό, ή η ισοδύναμη ποσότητα, έχει παραχθεί πραγματικά πέραν των ποσοστώσεων Α και Β της εν λόγω επιχειρήσεως, λαμβανομένων υπόψη [...] των ποσοτήτων που μετεφέρθησαν, ενδεχομένως, στο εν λόγω έτος εμπορίας».

3 — ΕΕ L 258, σ. 16.

19. Χρησιμοποιώντας τα εν λόγω πιστοποιητικά, η British Sugar εξήγαγε πράγματι 16 650,465 τόνους ζάχαρης, πριν από τις 7 Ιανουαρίου 1993, ημερομηνία κατά την οποία οι πράγματι παραχθείσες στις εγκαταστάσεις της ποσότητες ζάχαρης έφθασαν τον όγκο που αντιστοιχεί στο σύνολο των ποσοστώσεών της Α και Β.

20. Κατόπιν της συμπληρώσεως όλων των προβλεπομένων τελωνειακών διατυπώσεων και αφού η British Sugar προσκόμισε πράγματι την απόδειξη ότι οι ποσότητες που αντιστοιχούσαν στα πιστοποιητικά που της είχαν χορηγηθεί εγκατέλειψαν το έδαφος της Κοινότητας, οι ασφάλειες που έπρεπε να συσταθούν για τη χορήγηση των πιστοποιητικών ελευθερώθηκαν από τον IBAP.

21. Η British Sugar θεώρησε, κατά συνέπεια, ότι είχε εξαγάγει, τηρώντας την κοινοτική ρύθμιση, 16 650,465 τόνους ζάχαρης Γ, και έλαβε υπόψη τις εξαγωγές αυτές για να διενεργήσει τις εμπορικές της πράξεις κατά τον ίδιο τρόπο ώστε, στο τέλος της περιόδου εμπορίας, οι διατεθείσες στην κοινοτική αγορά ποσότητες να παραμείνουν εντός του ορίου των συνολικών ποσοστώσεων της Α και Β.

22. Μεταγενεστέρως, εντούτοις, κατά μια χρονολογική σειρά που ουδόλως είναι αναγκαίο να εκτεθεί λεπτομερώς επί του παρόντος, ο IBAP θεώρησε ότι οι πραγματοποιηθείσες από την British Sugar εξαγωγές δεν ήταν νομότυπες, υπό την έννοια ότι, πριν από τις 7 Ιανουαρίου 1993, η British Sugar δεν μπορούσε να εξάγει ζάχαρη Γ.

23. Κατά την άποψή του, το προπαρατεθέν άρθρο 24 του βασικού κανονισμού πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει την έννοια ότι μια επιχείρηση δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι διαθέτει ζάχαρη Γ, εφόσον η παραγωγή της ζάχαρης δεν έχει υπερβεί το σύνολο των ποσοστώσεών της Α και Β. Τα χορηγηθέντα στην British Sugar πιστοποιητικά κατά τη διάρκεια του δεύτερου τριμήνου του 1992 δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν πριν από τις 7 Ιανουαρίου 1993 για την εξαγωγή της ζάχαρης που χαρακτηρίζεται ως ζάχαρη Γ.

24. Κατά συνέπεια, κατά τον IBAP, στην πραγματικότητα είχε εξαχθεί από την British Sugar ζάχαρη ποσοστώσεως πριν από την ημερομηνία αυτή. Η φερόμενη ως ζάχαρη Γ που είχε εξαχθεί έπρεπε να χαρακτηρισθεί ως ζάχαρη ποσοστώσεως.

25. Για τη ζάχαρη αυτή θα μπορούσαν να χορηγηθούν επιστροφές λόγω εξαγωγής, τις οποίες η British Sugar, εξ ορισμού, δεν είχε ζητήσει, διότι ισχυριζόταν ότι εξήγε ζάχαρη Γ, και θα έπρεπε να καταβληθούν εξωτικά ποσά.

26. Ο εκ νέου χαρακτηρισμός στον οποίο προέβη ο IBAP είχε ως συνέπεια ένα μέρος, που αντιστοιχεί ακριβώς σε 16 650,465 τόνους, της πωληθείσας από την British Sugar ζάχα-

ρης στην κοινοτική αγορά έπρεπε να θεωρηθεί ως ζάχαρη Γ.

27. Συγκεκριμένα, αν προστεθεί στην ποσότητα ζάχαρης, η οποία αντιστοιχεί στο σύνολο των ποσοστώσεων Α και Β, που η British Sugar παρουσίασε ως ζάχαρη ποσοστώσεων, η ποσότητα που κακώς παρουσιάστηκε ως ζάχαρη Γ, δεν μπορεί παρά να διαπιστωθεί υπέρβαση των ποσοστώσεων.

28. Δεδομένου ότι η ποσότητα που αντιστοιχεί σ' αυτή την υπέρβαση δεν αποτέλεσε το αντικείμενο εκ μέρους της British Sugar μιας από τις χρήσεις — μεταφορά στην ποσόστωση Α της επόμενης περιόδου ή εξαγωγή εκτός της Κοινότητας, που επιτρέπει η κοινοτική ρύθμιση — πρέπει, κατά τον IBAP, να θεωρηθεί ότι συνιστά ζάχαρη Γ που διατέθηκε στην κοινοτική αγορά.

29. Όμως, μια τέτοια διάθεση συνιστά λόγω εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2670/81 της Επιτροπής, της 14ης Σεπτεμβρίου 1981, περί θεσπίσεως των λεπτομερειών εφαρμογής για την εκτός ποσοστώσεως παραγωγή στον τομέα της ζάχαρης [4], όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3892/88 [5], δυνάμει του οποίου:

«Για τις ποσότητες που, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, έχουν διατεθεί στην εσωτερική αγορά, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος εισπράττει ένα ποσό που είναι ίσο:

α) όσον αφορά τη ζάχαρη Γ, ανά 100 χιλιόχραμμα της εν λόγω ζάχαρης:

— με την υψηλότερη εισφορά κατά την εισαγωγή, η οποία εφαρμόζεται ανά 100 χιλιόγραμμα λευκής ή ακατέργαστης ζάχαρης, κατά περίπτωση, κατά το χρονικό διάστημα που περιλαμβάνει την περίοδο εμπορίας, κατά την οποία παρήχθη η εν λόγω ζάχαρη, και τους έξι μήνες που έπονται της περιόδου αυτής,

και

— με 1,25 ECU».

30. Βάσει αυτής της συλλογιστικής, ο IBAP απαίτησε, το 1997, από την British Sugar την καταβολή ποσού 6 641 608,10 λιρών στερλινών (GBP). Η British Sugar αρνήθηκε ότι οφείλει το ποσό αυτό.

31. Κατ' αυτήν, δεν υπάρχει κανένα στοιχείο στον βασικό κανονισμό που να της απαγόρευε την εξαγωγή της ζάχαρης Γ προτού

4 — ΕΕ 1981, L 262, σ. 14.
5 — ΕΕ 1988, L 346, σ. 29.

παραγάγει επαρκώς ζάχαρη για να συμπληρωθούν οι ποσοστώσεις της Α και Β, εφόσον, στο τέλος της εμπορικής περιόδου, ήταν σε θέση να αποδείξει ότι είχε πράγματι παραγάγει την αναγκαία προς τον σκοπό αυτό ζάχαρη και είχε διαθέσει την ποσότητα αυτή ως ζάχαρη Α και Β, πράγμα που όντως έπραξε.

32. Αμφισβήτησε ότι ο IBAP είχε τη δυνατότητα να χαρακτηρίσει εκ νέου ως ζάχαρη Α και Β τη ζάχαρη, που είχε εξαχθεί με όλα τα αναγκαία έγγραφα ως ζάχαρη Γ και, παράλληλα, να χαρακτηρίσει ως ζάχαρη Γ τη ζάχαρη που διατέθηκε ως ζάχαρη Α και Β προκειμένου να της επιβάλει στη συνέχεια πρόστιμο.

33. Προέβαλε επίσης ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι ένας τέτοιος εκ νέου χαρακτηρισμός ήταν δυνατός, θα έπρεπε να επιτραπεί στην ιδία να ζητήσει εκ των υστέρων τις επιστροφές λόγω εξαγωγής που θα μπορούσε να αξιώσει, αν είχε παρουσιάσει ως ζάχαρη ποσοστώσεως τη ζάχαρη που είχε εξάγει ως ζάχαρη Γ, αυτό δε παρά το γεγονός ότι ούτε ο κανονισμός (ΕΟΚ) 3665/87 της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1987, για κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των επιστροφών κατά την εξαγωγή για τα γεωργικά προϊόντα [6], ούτε εξάλλου καμία άλλη διάταξη της κοινοτικής ρυθμίσεως επιτρέπει στις εθνικές αρχές να δέχονται μια δήλωση αναδρομικώς για τις εν λόγω επιστροφές.

34. Κατά τους υπολογισμούς της, το ποσό των επιστροφών που θα μπορούσε να αξιώσει είναι περίπου 6 εκατομμύρια GBP, ποσό το οποίο θα καταλογιζόταν στο ποσό που της ζητεί ο IBAP λόγω της διαθέσεως ζάχαρης Γ στην κοινοτική αγορά.

35. Δεδομένου ότι ο IBAP αρνήθηκε να αναθεωρήσει την απόφασή του περί εισπράξεως του ποσού των 6 641 608,10 GBP, η British Sugar έφερε τη διαφορά ενώπιον του High Court of Justice, Queen's Bench Division (Crown Office).

36. Το δικαστήριο αυτό, κρίνοντας ότι η απάντηση στα ζητήματα ερμηνείας και κύρους ορισμένων διατάξεων του κοινοτικού δικαίου ασκούν επιρροή επί της λύσεως της διαφοράς, υπέβαλε στο Δικαστήριο, προδικαστικώς, μια σειρά ερωτημάτων που δεν είναι αναγκαίο να εκτεθούν λεπτομερώς εξαρχής, καθόσον μεγάλος αριθμός από αυτά υποβάλλονται μόνο σε συνάρτηση με την απάντηση που θα δώσει το Δικαστήριο σε κάποιο άλλο, τα οποία όμως αφορούν ουσιωδώς τέσσερα σημεία.

37. Το εθνικό δικαστήριο ερωτά:

— αν μια επιχείρηση μπορεί να ισχυριστεί, κατά τη διάρκεια μιας περιόδου εμπορίας, ότι διαθέτει ζάχαρη Γ προς εξαγωγή, ενώ δεν έχει ακόμη παραγάγει ποσότητα ζάχαρης που υπερβαίνει το ύψος των ποσοστώσεών της Α και Β·

6 — ΕΕ 1987, L 351, σ. 1.

— αν, υπό τις εν προκειμένω περιστάσεις, ο οργανισμός παρεμβάσεως παραβιάζει μία ή περισσότερες γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου ισχυριζόμενος ότι επιβάλλει στην British Sugar μια πληρωμή δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2670/81 και, στην περίπτωση κατά την οποία θα μπορούσε να απαιτηθεί μια τέτοια πληρωμή, αν το ύψος της πρέπει να υπολογιστεί με εφαρμογή κατά γράμμα αυτής της διατάξεως ή, αντιθέτως, πρέπει συγκεκριμένα να προσαρμοσθεί·

— αν η απόφαση περί υποχρεώσεως πληρωμής ενός ποσού βάσει του εν λόγω άρθρου 3, παράγραφος 1, ελήφθη καθυστερημένα·

— αν η British Sugar μπορεί να αξιώσει, μολονότι δεν υπέβαλε τη σχετική αίτηση πριν από την εξαγωγή, επιστροφές λόγω εξαγωγής για τη ζάχαρη που χαρακτηρίσθηκε εκ νέου από τον IBAP ως ζάχαρη ποσοστώσεως, ενώ η ίδια τη θεωρούσε, κατά την εξαγωγή της, ως ζάχαρη Γ.

Ως προς το πρώτο ερώτημα

38. Στο πρώτο ερώτημα που μας υποβάλλει το εθνικό δικαστήριο πρέπει αναμφιβόλως να δοθεί απάντηση. Το ερώτημα αυτό έχει ως εξής:

«1) Βάσει του κοινοτικού καθεστώτος που ισχύει για τη ζάχαρη και ειδικότερα βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, μπορεί επιχείρηση στην οποία εθνική αρχή χορήγησε ποσόστωση να καταχωρίσει ποσότητα ζάχαρης ως ζάχαρη Γ όταν η ζάχαρη αυτή παρήχθη κατά τη διάρκεια περιόδου εμπορίας προτού η επιχείρηση συμπληρώσει πραγματικά την παραγωγή της ποσότητας ζάχαρης που ισοδυναμεί προς το σύνολο των ποσοστώσεών της Α και Β;»

39. Όμως, το άρθρο 4, που παρατίθεται ανωτέρω, του κανονισμού 2630/81 θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δίνει στο ερώτημα αυτό μια όσο το δυνατόν ορθή απάντηση, διότι εξαρτά τη χορήγηση πιστοποιητικού εξαγωγής για τη ζάχαρη Γ από την προϋπόθεση ότι «ισοδύναμη ποσότητα έχει παραχθεί πραγματικά πέραν των ποσοστώσεων Α και Β της εν λόγω επιχειρήσεως».

40. Όμως, πρόκειται απλώς για εκτελεστικό κανονισμό της Επιτροπής ο οποίος, ως τοιούτος, δεν μπορεί να τροποποιεί τον βασικό κανονισμό του Συμβουλίου, στον οποίο στηρίζεται.

41. Αν εισήγε, όσον αφορά τη δυνατότητα διαθέσεως της ζάχαρης Γ, μια ανεπίτρεπτη από απόψεως του βασικού κανονισμού

προϋπόθεση, ιδίως του άρθρου του 24, παράγραφος 1, στοιχείο γ', θα έπρεπε, πράγμα που ορθότατα διέγνωσε το εθνικό δικαστήριο, όπως πιστοποιεί ένα ερώτημα που υποβάλλει για την περίπτωση κατά την οποία στο πρώτο το ερώτημα θα δινόταν ειδική απάντηση, να θεωρηθεί ανίσχυρη.

42. Με άλλα λόγια, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη, προς στήριξη μιας ερμηνείας του βασικού κανονισμού, ένας κανονισμός εφαρμογής της Επιτροπής, διότι οι ερμηνείες που δίνει η Επιτροπή σε έναν κανονισμό του Συμβουλίου δεν μπορούν να είναι αυθεντικές, σε πολύ σπάνιες δε περιπτώσεις είναι και εσφαλμένες.

43. Η ίδια παρατήρηση ισχύει για το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) 65/82 της Επιτροπής, της 13ης Ιανουαρίου 1982, για τη θέσπιση των λεπτομερειών εφαρμογής για τη μεταφορά ζάχαρης στην επόμενη περίοδο εμπορίας[7], στο οποίο αναφέρθηκε η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προκειμένου να αποδείξει την ορθότητα της εκ μέρους του IBAP ερμηνείας του άρθρου 24, παράγραφος 1, στοιχείο γ'.

44. Κατόπιν αυτής της διευκρινίσεως, ποια είναι η ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στο άρθρο 24, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του βασικού κανονισμού;

45. Σημειώνω, πρώτον, ότι η διάταξη αυτή δεν προβλέπει ρητώς χρονολογική σειρά στην παραγωγή των διαφόρων κατηγοριών ζάχαρης. Το μόνο χρονικό διάστημα στο οποίο αναφέρεται είναι η περίοδος εμπορίας. Λαμβανομένου υπόψη ότι, όπως υπενθύμισε η British Sugar, η ζάχαρη είναι ένα ομοιογενές προϊόν και, επομένως, από φυσικής απόψεως, τίποτε δεν τη διακρίνει από τις κατηγορίες ζάχαρης Α, Β και Γ, στο τέλος της περιόδου, η κατανομή της παραγωγής μιας επιχειρήσεως μεταξύ των τριών αυτών κατηγοριών πραγματοποιείται μέσω μιας σειράς αριθμητικών πράξεων. Αν η επιχείρηση παρήγαγε ποσότητα κατώτερη της ποσοστώσεώς της Α, δεν παρήγαγε παρά ζάχαρη Α, ενώ αν παρήγαγε ποσότητες ανώτερες της ποσοστώσεώς της Α, αυτό σημαίνει ότι παρήγαγε επίσης ζάχαρη Β, αν δε παρήγαγε ποσότητα υπερβαίνουσα το άθροισμα των ποσοστώσεών της Α και Β, τότε έχει παραγάγει ζάχαρη Γ. Η παραχθείσα ποσότητα ζάχαρης Γ προκύπτει επομένως μέσω αφαιρέσεως από την ολική της παραγωγή το άθροισμα των ποσοστώσεών της Α και Β.

46. Με άλλα λόγια, η ύπαρξη ζάχαρης Γ εξαρτάται από την ύπαρξη παραγωγής που υπερβαίνει το άθροισμα των ποσοστώσεων Α και Β.

47. Όμως, η υπέρβαση αυτή αποτελεί καθεαυτή απτή πραγματικότητα. Διαφορετικό πράγμα είναι, αφενός, να προβλέπεται ότι, ενόψει των ποσοστήτων ζαχαροτεύτλων που συγκομίστηκαν κατά τη διάρκεια της παραδόσεως στην επιχείρηση, δεδομένου ότι από τον ισολογισμό που καταρτίζεται στο τέλος της περιόδου θα προκύπτει παραγωγή ζάχαρης Γ και διαφορετικό πράγμα είναι, αφετέρου, να έχει ήδη παραχθεί ποσότητα που ισοδυναμεί τις ποσοστώσεις Α και Β και να εξακολουθεί να είναι διαθέσιμη η πρώτη

7 — ΕΕ 1982, L 9, σ. 14.

ύλη για τη συνέχιση της παραγωγής και, ως εκ τούτου, να παράγεται ζάχαρη, η οποία, ως εκ του ότι δεν θα μπορεί πλέον να χαρακτηρισθεί ως ζάχαρη Α ή Β, θα πρέπει κατ' ανάγκη να χαρακτηρισθεί ως ζάχαρη Γ.

48. Ενόψει των σημαντικών συνεπειών που συνδέονται, στο σύστημα της κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης, με τον χαρακτηρισμό της παραχθείσας από μια επιχείρηση ζάχαρης, ιδίως όσον αφορά τις εισφορές που οφείλουν οι παραγωγοί για να εξασφαλίσουν την αυτοχρηματοδότηση της κοινής οργανώσεως και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες πραγματοποιούνται οι εξαγωγές ζάχαρης, μου φαίνεται αδύνατο να γίνει δεκτό ότι ένας παραγωγός μπορεί να στηριχθεί στις προσδοκίες του για τη συνολική ποσότητα ζάχαρης που υπολογίζει να έχει παραγάγει στο τέλος της περιόδου προκειμένου να χαρακτηρίσει κατ' αρέσκεια, δηλαδή κατά το μάλλον ή ήττον αυθαιρέτως, ως ζάχαρη Α, Β ή Γ ένα μέρος της ζάχαρης που παρήγαγε πράγματι σε δεδομένο χρονικό σημείο.

49. Βεβαίως, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι δεν θα ήταν δυνατό να αφεθεί η ευχέρεια αυτή στους παραγωγούς. Το Συμβούλιο θα μπορούσε κάλλιστα να έχει διατυπώσει διαφορετικά το κείμενο του βασικού κανονισμού από αυτό που κατάρτισε και να προβλέψει ότι ο παραγωγός, καθόσον θεωρεί ότι είναι σε θέση να παραγάγει πράγματι ποσότητα ζάχαρης που υπερβαίνει το άθροισμα των ποσοστώσεών του Α και Β, δικαιούται, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο της περιόδου, να υπαγάγει μέρος της παραχθείσας ζάχαρης στο νομικό καθεστώς που εφαρμόζεται στη ζάχαρη Γ.

50. Αν όμως, επομένως, είχε την πρόθεση να αφήσει τις επιχειρήσεις ελεύθερες να αναλαμβάνουν τις ευθύνες της, θα είχε κατ' ανάγκη λάβει πρόνοια να καθορίσει τις συνέπειες που υπήρχαν για την εν λόγω επιχείρηση από μια πλάνη εκτιμήσεως, ως εκ της οποίας θα προέκυπτε παραγωγή στην πραγματικότητα κατώτερη της προβλεφθείσας.

51. Πράγματι, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι, ενόψει των διαφορετικών καθεστώτων που έχουν εφαρμογή στις διάφορες κατηγορίες ζάχαρης, το Συμβούλιο μπορούσε να επιτρέψει στις επιχειρήσεις να υπαγάγουν, κακοπίστως, αλλά τελείως ατιμώρητα, την παραγωγή τους στο καθεστώς που τους παρέχει, σε δεδομένο χρονικό σημείο, το μέγιστο των πλεονεκτημάτων. Η ανοχή μιας τέτοιας συμπεριφοράς θα καθιστούσε, πράγματι, αδύνατη τη λειτουργία των διαφόρων μηχανισμών, εξαιρετικά πολύπλοκων, η εναρμονισμένη λειτουργία των οποίων αποτελεί την κοινή οργάνωση αγοράς (ΚΟΑ).

52. Οι σκέψεις αυτές νομίζω ότι αρκούν για να θεωρηθεί ότι, εμμέσως, το άρθρο 24, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του βασικού κανονισμού συνεπάγεται μια χρονολογική διαδοχική σειρά της παραγωγής και, επομένως, τη δυνατότητα διαθέσεως των διαφόρων κατηγοριών ζάχαρης που παρήγαγε μια δεδομένη επιχείρηση.

53. Ως εκ περισσού, θα μπορούσε να ανευρεθεί επιβεβαίωση της υπάρξεως αυτής της χρονολογικής διαδοχικής σειράς στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 192/82 του Συμβουλίου, της 26ης Ιανουαρίου

1982, περί τροποποιήσεως του κανονισμού 1785/81 [8], επί του οποίου η Γαλλική Κυβέρνηση μας εφιστά την προσοχή.

54. Πράγματι, κατά το Συμβούλιο, σε αυτόν εκτίθεται ότι πρέπει να καταργηθεί η ημερομηνία της 1ης Φεβρουαρίου για την έναρξη της περιόδου υποχρεωτικής αποθηκεύσεως της μεταφερόμενης ζάχαρης Β ή ζάχαρης Γ, ώστε οι παραγωγοί οι οποίοι, λόγω της περιοχής παραγωγής που είναι εγκατεστημένοι, αρχίζουν νωρίς την παραγωγή τους, να μπορούν να κάνουν χρήση της δυνατότητας της μεταφοράς «μόλις η παραγωγή τους υπερβεί την ποσόστωση Α».

55. Πολλές άλλες θεωρήσεις παρουσιάστηκαν από την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και τη Γαλλική Κυβέρνηση προς στήριξη της απόψεως ότι αποκλείεται, όσον αφορά μια επιχείρηση, να υπαχθεί ένα μέρος της παραγωγής της δεδομένης περιόδου στο καθεστώς της ζάχαρης Γ πριν παραχθεί ποσότητα ζάχαρης αντίστοιχης προς το άθροισμα των ποσοστώσεών της Α και Β.

56. Δεν θα αναφερθώ εδώ στις θεωρήσεις αυτές, για δύο λόγους.

57. Αφενός, η λυσιτέλειά τους είναι πολύ μεταβλητή. Νομίζω, παραδείγματος χάρη, ότι είναι ελάχιστα πειστικός ο ισχυρισμός ότι, αν η ζάχαρη Γ μπορούσε να εξαχθεί πριν επιτευχθεί παραγωγή αντίστοιχη προς τις ποσοστώσεις Α και Β, ο εφοδιασμός της κοινοτικής αγοράς θα μπορούσε να διακυβευθεί σοβαρά, με όλους τους κινδύνους που αυτό συνεπάγεται έναντι των σκοπών που επιδιώκονται με την κοινή γεωργική πολιτική, ενώ δεν αμφισβητείται ότι η ζάχαρη Α, από τη στιγμή που έχει παραχθεί, μπορεί να εξαχθεί, τυγχάνοντας μάλιστα επιστροφών λόγω εξαγωγής, πράγμα που τελείως άνετα επισήμανε η British Sugar.

58. Βεβαίως, αληθεύει ότι, αν είναι αναγκαίο, μπορεί να θεσπιστεί εισφορά λόγω εξαγωγής επί της ζάχαρης ποσοστώσεως, ακριβώς για να εξασφαλιστεί ο εφοδιασμός της κοινοτικής αγοράς, πλην όμως ένα τέτοιο μέτρο θα μπορούσε να ληφθεί και για τη ζάχαρη Γ.

59. Εξάλλου, ακόμη και αν οι θεωρήσεις αυτές είναι ακριβείς, νομίζω ότι δεν έχουν αποφασιστική σημασία ή εν πάση περιπτώσει ότι είναι λιγότερο πειστικές από τα διδάγματα που μπορούν να συναχθούν από την προσεκτική ανάγνωση του άρθρου 24, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του βασικού κανονισμού. Αναφέρονται στη συνεκτικότητα που υφίσταται μεταξύ των διαφόρων μηχανισμών της κοινής οργανώσεως και, επομένως, προϋποθέτουν μακρές αναπτύξεις, στις οποίες δεν επιθυμώ να εισέλθω, καθόσον θα χρησίμευαν απλώς στην επίρρωση μιας λύσεως η οποία νομίζω ότι απέδειξα επαρκώς ότι είναι επιβεβλημένη.

60. Το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξα ως προς το πρώτο ερώτημα μου επιτρέπει να

8 — ΕΕ 1982, L 21, σ. 1.

περάσω ευθέως την εξέταση του τρίτου και τέταρτου ερωτήματος, τα οποία συνδέονται στενά με αυτό, δεδομένου ότι το δεύτερο ερώτημα υποβλήθηκε μόνο για την περίπτωση κατά την οποία στο πρώτο ερώτημα θα δινόταν μια απάντηση που αμέσως προηγουμένως απέκλεισα.

Ως προς το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα

61. Τα δύο αυτά ερωτήματα έχουν ως ακολούθως:

«3) Αν η απάντηση στο πρώτο ερώτημα ή στο δεύτερο ερώτημα είναι αρνητική, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, μήπως η εθνική αρχή, εμμένοντας στο ότι η εξαχθείσα ως ζάχαρη Γ ζάχαρη ήταν ποσόστωση της ζάχαρης Α ή Β και/ή επιδιώκοντας την επιβολή επιβαρύνσεως σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2670/81 της Επιτροπής, της 14ης Σεπτεμβρίου 1981, επειδή η ενδιαφερόμενη επιχείρηση παρέλειψε να διαθέσει τη ζάχαρη Γ εκτός της ΕΚ, παραβιάζει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου:

α) την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης,

β) την αρχή της ασφαλείας δικαίου,

γ) την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων,

δ) την αρχή της αναλογικότητας,

ε) την αρχή της απαγορεύσεως της καταχρήσεως εξουσίας,

με αποτέλεσμα η επιβολή επιβαρύνσεως στην παρούσα υπόθεση να είναι παράνομη και μη δυνάμενη να επιδιωχθεί δικαστικώς;

4) Περαιτέρω ή επικουρικώς, αν η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι αρνητική:

α) Έχει η εθνική αρχή τη διακριτική ευχέρεια να μεταβάλει το ποσό της επιβαρύνσεως που πρέπει να επιβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2670/81 της Επιτροπής;

β) Αν η απάντηση στο τέταρτο ερώτημα, στοιχείο α', είναι καταφατική, ποιους παράγοντες μπορεί η εθνική αρχή να λάβει υπόψη κατά την

άσκηση μιας τέτοιας διακριτικής ευχέρειας ενόψει, ειδικότερα, των περιστάσεων στην παρούσα υπόθεση;

γ) Αν η απάντηση στο τέταρτο ερώτημα, στοιχείο α', είναι αρνητική, είναι το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2670/81 άκυρο στον βαθμό που αυτό απαιτεί από την εθνική αρχή να επιβάλει επιβάρυνση ακόμη και όταν η ποσότητα ζάχαρης που διατέθηκε στην εσωτερική αγορά δεν υπερβαίνει, στην πράξη, το σύνολο των ποσοστώσεων Α και Β της ενδιαφερομένης επιχειρήσεως;»

κών εγγράφων, καθώς και για να τονισθεί ότι, σε ένα έγγραφο που απηύθυνε η British Sugar στον Επίτροπο Liikanen στις 30 Μαΐου 1997 και το οποίο περιέχεται στην ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου δικογραφία, η επιχείρηση εκθέτει το εξής:

«To date, we have not met anxaione in a position of responsibilitxai who disagrees with the following kexai points:

The classification of this particular sugar was a mistake which should not have been made bxai a companxai of our size and experience.»

62. Ας διερωτηθούμε καταρχάς, όπως μας ζητεί το εθνικό δικαστήριο, αν το γεγονός καθεαυτό της βουλήσεως επιβολής στην British Sugar, υποχρέωσης καταβολής ενός ποσού, ανεξαρτήτως του ακριβούς ποσοστιαίου του μεγέθους, με την εφαρμογή του άρθρου 3 του κανονισμού 2670/81, συνιστά παραβίαση μιας από τις γενικές αρχές που απαριθμούνται στην απόφαση περί παραπομπής, ενόψει των εν προκειμένω περιστάσεων.

63. Οι εν λόγω περιστάσεις εκτέθηκαν ανωτέρω και, επομένως, δεν θα επανέλθω σε αυτές, εκτός για να διαπιστωθεί ότι οι εξαγωγές που πραγματοποίησε η British Sugar πριν από τις 7 Ιανουαρίου 1993 δεν μπορούσαν, με κανένα τρόπο, να θεωρηθούν ως εξαγωγές ζάχαρης Γ, αυτό δε όποιες και αν ήταν ενδεχομένως οι ενδείξεις επί των σχετι-

64. Θεωρώ ως δεδομένο ότι η British Sugar παρέβη την κοινοτική νομοθεσία και παραδέχεται ότι, στην ευνοϊκότερη των περιπτώσεων, η παράβαση αυτή είναι η συνέπεια ενός σφάλματος που ουδέποτε θα έπρεπε να έχει διαπράξει.

65. Η διαπίστωση αυτή νομίζω ότι είναι πλήρως επαρκής για να αποκλεισθεί το ότι η εφαρμογή μιας κυρώσεως συνεπεία αυτών των παραβάσεων μπορεί να συνιστά προσβολή της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

66. Πράγματι, αν η British Sugar όφειλε να έχει επίγνωση του ότι δεν ενήργησε τηρώντας την κοινοτική ρύθμιση, διότι, για να το πράξει

αυτό, θα αρκούσε να λάβει γνώση του άρθρου 4 του κανονισμού 2630/81, το οποίο αφορά ακριβώς την προηγούμενη παραγωγή ζάχαρης Α και Β, δύσκολα αντιλαμβάνομαι πώς θα μπορούσε συγχρόνως να σχηματίσει την πεποίθηση ότι η παράβαση αυτή θα παρέμενε χωρίς συνέπειες.

67. Δεν βλέπω επιπλέον κατά τι το γεγονός της επιβολής κυρώσεως σε αυτήν, η οποία ακύρωση προβλέπεται απολύτως ρητώς από την κοινοτική ρύθμιση, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι θίγει την ασφάλεια δικαίου. Δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί καταρχήν ότι, όταν μια επιφορτισμένη με έλεγχο αρχή αντιδρά εκ των υστέρων στην αποκάλυψη μιας παράτυπης πράξης, κάθε μέτρο που θα ελάμβανε για να υποστεί ο διαπράξας την παρατυπία τις συνέπειες που προβλέπει συναφώς η ρύθμιση θα έθιγε την ασφάλεια δικαίου.

68. Μόνον υπό ιδιαίτερες περιστάσεις μπορεί η αρχή αυτή να θέσει όρια στη δράση της, θα εξετάσω δε κατωτέρω αν από την εν προκειμένω περίπτωση συντρέχουν τέτοιες περιστάσεις.

69. Το γεγονός ότι ο IBAP προέβη σε εκ νέου χαρακτηρισμό των επίδικων εξαγωγών, πράγμα που είχε αυτομάτως ως αποτέλεσμα να εκθέσει την British Sugar στον κίνδυνο κυρώσεών της προκάλεσε βεβαίως ζημία, πλην όμως, κατά τη γνώμη μου, είναι αδικαιολόγητο ένας παραβάτης να παραπονείται ότι, τελικά, δηλαδή όταν αποκαλύπτεται από τις επιφορτισμένες με τον έλεγχο αρχές η παράβαση της ρυθμίσεως την οποία διέπραξε, οφείλει να υποστεί μια ζημία αιτία της οποίας δεν μπορεί να αναζητηθεί αλλού παρά στις δικές του ενέργειες.

70. Όσον αφορά την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, η άποψη της British Sugar, ότι η αρχή αυτή παραβιάζεται εφόσον της επιβάλλεται κύρωση πανομοιότυπη προς αυτήν της οποίας τον κίνδυνο διατρέχει η επιχείρηση η οποία όντως — πράγμα που η ίδια δεν έπραξε — διέθεσε στην κοινοτική αγορά περισσότερη ζάχαρη από αυτήν της επιτρέπουν οι ποσοστώσεις της Α και Β, δεν μπορεί να ευσταθήσει.

71. Πράγματι, το Δικαστήριο, στην απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 1998, Südzucker[9], έκρινε, όσον αφορά τη ζάχαρη που εξήγαγε ένας κοινοτικός παραγωγός προς τρίτη χώρα, ότι το υποστατό της πράξεως δεν αρκεί για να διαφύγει ο παραγωγός την εφαρμογή του άρθρου 3 του κανονισμού 2670/81, εφόσον η εξαγωγή δεν πραγματοποιήθηκε με τήρηση των διατυπώσεων οι οποίες πρέπει, κατά την κοινοτική ρύθμιση, να περιβάλλουν την εξαγωγή της ζάχαρης που η επιχείρηση θεωρεί ως ζάχαρη Γ.

72. Επομένως, ματαίως η British Sugar επιθυμεί να στηριχθεί στο γεγονός ότι δεν διέθεσε, στην κοινοτική αγορά, περισσότερη ζάχαρη από αυτήν που της επιτρέπουν οι ποσοστώσεις της Α και Β προκειμένου να εμφανιστεί ως θύμα δυσμενούς διακρίσεως.

9 — C-161/96, Συλλογή 1998, σ. I-281.

73. Η επίκληση της αρχής της αναλογικότητας μου φαίνεται, υπό το φως της προπαρατεθείσας αποφάσεως Südzucker, ομοίως ανώφελη.

74. Πράγματι, εφόσον με την απόφαση αυτή το Δικαστήριο έκρινε ότι, όσον αφορά την εξαγωγή ζάχαρης Γ, η τήρηση των τελωνειακών διατυπώσεων πρέπει να θεωρείται ως κύρια υποχρέωση, η παράβαση της οποίας δικαιολογεί πλήρως την επιβολή της κυρώσεως που προβλέπεται από το άρθρο 3 του κανονισμού 2670/81, δύσκολα γίνεται αντιληπτό, όπως επισημαίνει η Επιτροπή, πώς η επιβολή της κυρώσεως αυτής θα μπορούσε να προσκρούει στην αρχή της αναλογικότητας σε μια περίπτωση, όπως η εν προκειμένω, όπου η επιχείρηση ισχυρίζεται ότι εξήγαγε ζάχαρη Γ η οποία, προδήλως, δεν μπορούσε να είναι τέτοια ζάχαρη.

75. Τέλος, όσον αφορά την απαγόρευση της καταχρήσεως εξουσίας, ομολογώ ότι δεν βλέπω κατά τι η επιβολή, από μια διοικητική αρχή, μιας κυρώσεως που προβλέπεται από την κοινοτική ρύθμιση θα μπορούσε να εμπίπτει στην κατάχρηση εξουσίας, όταν συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η επιβολή της εν λόγω κυρώσεως.

76. Όμως, δεν αμφισβητήθηκε από την British Sugar ότι, από τη στιγμή κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι οι επίδικες εξαγωγές αφορούσαν ζάχαρη ποσοστώσεως, από την εξέταση της διαθέσεως της παραχθείσας από την British Sugar ζάχαρης κατά τη διάρκεια της περιόδου εμπορίας του 1991/1993 προκύπτει ποσότητα ζάχαρης Γ η οποία, χωρίς η British Sugar να μπορέσει να αναφέρει περιστάσεις που ήταν τελείως άσχετες με αυτήν, ούτε μεταφέρθηκε ούτε εξήχθη.

77. Δεδομένου ότι στο τρίτο ερώτημα πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να δοθεί αρνητική απάντηση, επιβάλλεται η εξέταση του τετάρτου ερωτήματος, το οποίο μας οδηγεί, από το ίδιο το καταρχήν ζήτημα της κυρώσεως, στην επιβολή της υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις της υποθέσεως.

78. Τονίζω ευθύς αμέσως ότι τίποτε στη διατύπωση του άρθρου 3 του κανονισμού 2670/81 δεν επιτρέπει να θεωρηθεί ότι η διάταξη αυτή έχει την έννοια ότι παρέχει οποιαδήποτε διακριτική ευχέρεια στις εθνικές αρχές για την προσαρμογή του ύψους της κυρώσεως, πράγμα που θα έπρεπε, αν ακολουθηθεί η διάρθρωση του ερωτήματος όπως αυτό έχει διατυπωθεί από το εθνικό δικαστήριο, να μας ωθήσει να διερωτηθούμε ως προς το κύρος του.

79. Εντούτοις, δεν είναι αυτή η προσέγγιση που θα ακολουθήσω. Πράγματι, νομίζω ότι τότε η δυνατότητα προσαρμογής αποκλείεται πλήρως δεν οφείλεται στο ότι η διατύπωση του εν λόγω άρθρου 3 δεν την προβλέπει ρητώς.

80. Πράγματι, το άρθρο 3 πρέπει, όπως και κάθε άλλη διάταξη του παραγώγου κοινοτικού δικαίου, να ερμηνεύεται, και επομένως να εφαρμόζεται, τηρουμένων των υπερτέρων αυτού κανόνων, κανόνων μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται, ασφαλώς, οι γενικές αρχές του δικαίου.

81. Όμως, ενόψει των εν προκειμένω περιστάσεων, νομίζω ότι θα έπρεπε ενδεχομένως να ληφθεί υπόψη η δυνατότητα εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας.

82. Βεβαίως εξέθεσα αμέσως προηγουμένως ότι, κατά τη γνώμη μου, η αρχή αυτή δεν απαγορεύει, δυνάμει του άρθρου 3 του κανονισμού 2670/81, να απαιτείται ένα ποσό από μια επιχείρηση η οποία δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι εξήγαγε ζάχαρη Γ, έστω και αν πράγματι προέβη στην εξαγωγή ζάχαρης που δεν θεωρούσε ότι περιλαμβανόταν στις ποσοστώσεις της Α και Β. Όμως, σε αυτό το στάδιο της συλλογιστικής, βρισκόμουν εν προκειμένω στο επίπεδο της καταρχήν επιβολής της κυρώσεως.

83. Αν τώρα έρθω συγκεκριμένα στο επίπεδο του ποσοστιαίου μεγέθους της, δύσκολα μπορώ να αγνοήσω τις εξαιρετικά ιδιαίτερες συνθήκες υπό τις οποίες έγιναν οι παράτυπες πράξεις της British Sugar.

84. Αν οι πράξεις αυτές είχαν συντελεστεί στο πλαίσιο εκ προθέσεως απατηλών ενεργειών, είναι αυτονόητο ότι θα αποκλειόταν το ενδεχόμενο προσαρμογής της κυρώσεως.

85. Νομίζω ότι μια τέτοια προσαρμογή θα πρέπει επίσης να αποκλεισθεί, αν προέκυπτε ότι η παρατυπία οφειλόταν απλώς και μόνο στο ανεπίτρεπτο σφάλμα, δηλαδή, στην πραγματικότητα, στην αμέλεια της επιχειρήσεως, διότι, σε μια τέτοια περίπτωση, η επιχείρηση δεν θα μπορούσε να ψέξει παρά μόνον τον εαυτό της.

86. Η υποβαλλόμενη στον έλεγχό μας κατάσταση θεωρώ εντούτοις ότι είναι κάπως διαφορετική. Ασφαλώς, δεν πρόκειται μόνο για την επιχείρηση. Από τα περιστατικά που μας εκθέτει το εθνικό δικαστήριο προκύπτει ότι ο IBAP συνέβαλε στη δυνατότητα πραγματοποιήσεως, υπό την επίφαση εξαγωγής ζάχαρης Γ, της εξαγωγής ζάχαρης ποσοστώσεως. Δεν διαθέτω στοιχεία που να μου επιτρέπουν να κατανοήσω γιατί ο οργανισμός παρεμβάσεως χορήγησε τα πιστοποιητικά εξαγωγής, ενώ οι αιτήσεις δεν περιείχαν την απαιτούμενη από το άρθρο 4 του κανονισμού 2630/81 απόδειξη, και γιατί ο ίδιος αυτός οργανισμός ελευθέρωσε μεταγενεστέρως τις ασφάλειες, δηλαδή θεώρησε, μολονότι είχε πληροφορηθεί στο μεταξύ ότι μόλις στις 7 Ιανουαρίου 1993 η British Sugar είχε παραγάγει επαρκώς ζάχαρη για να συμπληρώσει τις ποσοστώσεις της Α και Β, ότι οι πράξεις της αυτές ήταν νομότυπες.

87. Ίσως επέδειξε, και αυτός επίσης, αμέλεια και, στην περίπτωση αυτή, η αμέλειά του δεν θα συνιστούσε, κατά εμέ, λόγο προσαρμογής της κυρώσεως που επιβλήθηκε στην British Sugar, διότι επαύξησε απλώς την αμέλεια της επιχειρήσεως αυτής, ως προς την οποία το άρθρο 3 του κανονισμού 2670/81 επιτάσσει, ορθώς κατ' εμέ, την επιβολή κυρώσεως με το ποσό του οποίου προβλέπει τον τρόπο υπολογισμού.

88. Όμως, ίσως και η συμπεριφορά του IBAP δεν προσφέρεται να χαρακτηρισθεί ως απλή αμέλεια και πρέπει να θεωρηθεί ότι συνιστά πραγματικό πταίσμα. Αν αυτό συμβαίνει, νομίζω ότι υφίσταται πεδίο εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας, όχι για να απαλλαγεί η British Sugar από κάθε πληρωμή, αλλά για να προσαρμοστεί το ποσό που οφείλει να καταβάλει.

89. Η εκτίμηση αυτή της συμπεριφοράς του IBAP είναι, κατά τη γνώμη μου, της αρμοδιότητας του εθνικού δικαστηρίου, στην οποία αυτό μπορεί καλύτερα να προβεί. Όμως, αν κατόπιν σχολαστικής εξετάσεως της συμπεριφοράς του IBAP στις σχέσεις του με την British Sugar, οφείλει να αχθεί στο συμπέρασμα ότι πρέπει να γίνει δεκτή η ύπαρξη καταφώρου πταίσματος σε βάρος του IBAP, το κοινοτικό δίκαιο όχι μόνο θα του επέτρεπε να προσαρμόσει το πρόστιμο, αλλά και θα του το επέβαλλε. Η κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα της ζάχαρης αντιπροσωπεύει, κατά τη γνώμη μου, έστω και αν η έκφραση μπορεί να προξενήσει δυσμενή εντύπωση, μια μορφή διοικητικώς κατευθυνόμενης οικονομίας, όταν δε οι δημόσιες αρχές ασκούν διοίκηση, τα πταίσματα που μπορούν να διαπράξουν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

90. Ίσως όμως οι διάφορες αυτές θεωρήσεις αποδειχθούν, εκ των υστέρων, δευτερεύουσας σημασίας. Όλα θα εξαρτηθούν από την απάντηση που θα δοθεί στο πέμπτο ερώτημα.

Ως προς το πέμπτο ερώτημα

91. Το πέμπτο ερώτημα μας υποβάλλεται με την ακόλουθη διατύπωση:

«Εμποδίζεται η εθνική αρχή, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, να επιβάλει επιβάρυνση σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2670/81 εφόσον δεν κοινοποίησε στην επιχείρηση μια τέτοια επιβάρυνση σύμφωνα με την προθεσμία του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2670/81 πριν από την 1η Μαΐου του οικείου έτους και/ή υπό τις ανωτέρω περιστάσεις απαλλάσσεται η επιχείρηση από οποιαδήποτε υποχρέωση καταβολής μιας τέτοιας επιβαρύνσεως;»

92. Υπενθυμίζω ότι το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2670/81, προκειμένου για το ποσό που πρέπει να καταβάλλουν, δυνάμει της παραγράφου 1, του ίδιου άρθρου, οι παραγωγοί που φέρονται ως διαθέσαντες ζάχαρη Γ στην κοινοτική αγορά, προβλέπει ότι:

«Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ανακοινώνει στους βιομηχάνους που υπόκεινται στην υποχρέωση πληρωμής του ποσού που αναφέρεται στην παράγραφο 1, πριν από την 1η Μαΐου που έπεται της 1ης Ιανουαρίου που αναφέρεται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο β', το συνολικό ποσό που πρέπει να πληρώνουν.

Αυτό το συνολικό ποσό πληρώνεται από τους εν λόγω βιομηχάνους [παραγωγούς] πριν από τις 20 Μαΐου του ίδιου έτους.»

93. Δεν αμφισβητείται μεταξύ των διαδίκων της κύριας δίκης ότι η British Sugar μόλις με έγγραφο που της απευθύνθηκε με ημερομηνία 19 Μαΐου 1997 έλαβε ένα λογαριασμό ανερχόμενο σε 6 641 608,10 GBP, ποσό που υπολογίστηκε βάσει μη μεταφερθείσας ούτε εξαχθείσας ποσότητας ζάχαρης Γ 16 650,465 τόνων.

94. Είναι επίσης αποδεδειγμένο ότι ο IBAP πληροφόρησε την British Sugar κατά τη διάρκεια συσκέψεως που πραγματοποιήθηκε στις 29 Σεπτεμβρίου 1994 ότι θα ήταν αναγκασμένος να εφαρμόσει σε αυτήν τις διατάξεις του άρθρου 3 του κανονισμού 2670/81.

95. Η British Sugar παραδέχεται ότι πληροφορήθηκε από τον IBAP, στις αρχές του Νοεμβρίου 1996, ότι το ποσό που θα της ζητούνταν θα υπερέβαινε τα 6 εκατομμύρια GBP.

96. Όσον αφορά την απάντηση που πρέπει να δοθεί στο πέμπτο ερώτημα, η British Sugar φρονεί ότι η καταληκτική ημερομηνία που τάσσεται με το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2670/81 πρέπει να τηρείται από τον αρμόδιο εθνικό οργανισμό παρεμβάσεως, εκτός αν είναι δυνατόν να προβληθούν εξαιρετικές περιστάσεις.

97. Οι περιστάσεις αυτές μπορούν, κατά την άποψή της, να απορρέουν είτε από σχεδιασμένη απάτη εκ μέρους της οικείας επιχειρήσεως, η οποία απέκρυψε τη διάθεση ζάχαρης Γ στην κοινοτική αγορά, είτε από την αδυναμία την οποία βρίσκεται ο εθνικός οργανισμός παρεμβάσεως να υπολογίσει το οφειλόμενο ποσό, ελλείψει των απαραίτητων στοιχείων προκειμένου να προβεί στον υπολογισμό αυτό.

98. Εντούτοις, στην περίπτωσή του, ο IBAP δεν μπορεί να παραθέσει εξαιρετικές περιστάσεις, οπότε η καθυστερημένη παρουσίαση του λογαριασμού την απαλλάσσει από την υποχρέωση καταβολής του ποσού που της ζητείται.

99. Εξάλλου, δύσκολα βλέπει πώς θα ήταν δυνατόν να θεωρηθεί το άρθρο 3 του κανονισμού 2670/81 ότι έχει την έννοια ότι ο εθνικός οργανισμός παρεμβάσεως δεν διαθέτει κανένα περιθώριο εκτιμήσεως για τον καθορισμό του ποσού που πρέπει να καταβάλει η επιχείρηση που διέθεσε ζάχαρη Γ στην κοινοτική αγορά, ενώ ο ίδιος αυτός οργανισμός δεν οφείλει να τηρεί την καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται από την ίδια αυτή διάταξη.

100. Την άποψη αυτή δεν συμμερίζεται η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου. Η εν λόγω κυβέρνηση προβάλλει ότι οι αρμόδιες αρχές έλαβαν γνώση της εκ μέρους της British Sugar διαθέσεως ζάχαρης Γ στην κοινοτική αγορά μόλις τον Ιανουάριο του 1994, κατόπιν της δημοσιεύσεως της εκθέσεως για τη διενέργεια ελέγχου που πραγ-

ματοποιήθηκε στην British Sugar μεταξύ της 26ης Οκτωβρίου και της 2ας Δεκεμβρίου 1993.

101. Όμως, δεδομένου ότι η έκθεση αυτή ώθησε τις τελωνειακές υπηρεσίες να διενεργήσουν ταχέως έρευνα προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη ενδεχομένων απατών που διαπράχθηκαν από την επιχείρηση, όσον αφορά τα νομισματικά εξωτικά ποσά στα οποία θα έπρεπε να υπαχθούν εξαγωγές ζάχαρης Α που πραγματοποιήθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1993, ο IBAP όφειλε να αναμείνει το αποτέλεσμα αυτής της έρευνας πριν αναλάβει οποιαδήποτε δράση σε σχέση με την εφαρμογή του άρθρου 3 του κανονισμού 2670/81.

102. Ήδη στις 29 Σεπτεμβρίου 1994, ο IBAP πληροφόρησε εντούτοις την British Sugar για τις προθέσεις του, διευκρινίζοντάς της ότι, πριν λάβει απόφαση, θα ζητούσε τη γνώμη της Επιτροπής.

103. Παράλληλα, διεξήχθησαν συνομιλίες μεταξύ της British Sugar και των τελωνειακών αρχών ως προς τις διαπιστωθείσες από αυτές παρατυπίες, συνομιλίες που παρατάθηκαν μέχρι τον Μάιο του 1995, όταν επιτεύχθηκε συμβιβασμός ως προς το ποσό των χρηματικών ποινών που έπρεπε να καταβάλει η British Sugar σε αντιστοιχία προς τις τελωνειακές παραβάσεις που αποκαλύφθηκαν σε βάρος της.

104. Εξάλλου, η Επιτροπή, πληροφορηθείσα τον Μάρτιο του 1995 από τον IBAP για τις παρατυπίες που αποκαλύφθηκαν από την έρευνα που διενεργήθηκε κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του 1993 στην British Sugar, διεξήγαγε τις δικές της έρευνες μέσω της Ομάδας Συντονισμού για την Καταπολέμηση της Απάτης (ΟΣΚΠΑ ή UCLAF) και θεώρησε ότι ήταν επαρκώς πληροφορημένη για να λάβει θέση μόλις τον Ιούλιο του 1996.

105. Από τη στιγμή που καταρχήν διαπιστώθηκε ότι συνέτρεχε περίπτωση εφαρμογής στην British Sugar του άρθρου 3 του κανονισμού 2670/81, πολλοί μήνες συνομιλιών αποδείχθηκαν ακόμη αναγκαίοι για να προσδιορισθεί το ακριβές ποσό που όφειλε η επιχείρηση αυτή, οπότε πράγματι ο λογαριασμός δεν κατέστη δυνατό να της αποσταλεί επισήμως παρά μόλις τον Μάιο του 1997.

106. Κατά την Επιτροπή, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι η προθεσμία που τάσσει το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2670/81 είναι ανατρεπτική, διότι, αν αυτό συνέβαινε, θα υφίστατο, καθισταμένης αδύνατης, μετά την πάροδο της εν λόγω προθεσμίας, της ανακτήσεως ποσών που συνδέονται με παράτυπες ενέργειες, σε ορισμένες δε περιπτώσεις και δόλιες, σε αντίθεση προς το πνεύμα του άρθρου 209 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 280 ΕΚ), που επιβάλλει στην Κοινότητα και στα κράτη μέλη να καταπολεμούν «την απάτη ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας».

107. Η εν λόγω διάταξη πρέπει ουσιαστικά να θεωρηθεί ότι έχει την έννοια ότι επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση δράσεως εντός της τασσόμενης προθεσμίας, καθόσον

έχουν γνώση της συγκεκριμένης παρατυπίας. Παρόμοια προσέγγιση απορρέει, όσον αφορά την κοινοτική τελωνειακή νομοθεσία, από την απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 1998 [10].

108. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή προτείνει να δοθεί στο πέμπτο ερώτημα η απάντηση ότι «το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2670/81 της Επιτροπής δεν εμποδίζει τις αρχές κράτους μέλους να επιβάλλουν ένα ποσό μετά τις ημερομηνίες που μνημονεύονται σε αυτή τη διάταξη, όταν η παρατυπία δεν έχει εμφανισθεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας».

109. Στην πραγματικότητα, η απάντηση αυτή μπορούσε, κατ' εμέ, να έχει κάλλιστα προταθεί και από την British Sugar, με την επιφύλαξη ότι αυτή, μεριμνώντας ώστε το εθνικό δικαστήριο να λάβει μια ευθέως χρήσιμη απάντηση για να λύσει τη διαφορά της οποία έχει επιληφθεί, θα πρόσθετε ότι, εν προκειμένω, η μη τήρηση της προθεσμίας δεν μπορεί να τύχει καμίας δικαιολογίας. Υπενθυμίζω, συγκεκριμένα, ότι το εθνικό δικαστήριο δεν μας ερωτά ως προς το καταρχήν επιτρεπτό της υπερβάσεως μιας προθεσμίας κατά την έκδοση της αποφάσεως, αλλ' ως προς το συγκεκριμένα επιτρεπτό της αποστολής ενός λογαριασμού στις 19 Μαΐου 1997, ενώ η προθεσμία, όπως προκύπτει από το γράμμα της εν λόγω διατάξεως, έληξε στις 30 Απριλίου 1994.

110. Επομένως, υφίσταται λόγος προς επίλυση του ζητήματος αν η προθεσμία που τάσσει το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2670/81 είναι αποκλειστική προθεσμία, πράγμα που η ίδια η British Sugar δεν ισχυρίζεται.

111. Παρατηρώ απλώς ότι, όταν ορισμένες προθεσμίες που τάσσονται με κανονισμούς που αφορούν τις κοινές οργανώσεις αγοράς, ιδίως δε με τον βασικό κανονισμό της κοινής οργανώσεως της αγοράς στον τομέα της ζάχαρης, έχουν χαρακτηρισθεί ως μη αποκλειστικές από τη νομολογία του Δικαστηρίου [11], ο χαρακτηρισμός αυτός προέκυψε σε όλες τις περιπτώσεις από μια πολύ προσεκτική εξέταση του λόγου υπάρξεως της οικείας προθεσμίας και των συνεπειών, δυσμενών ή ευεργετικών, που μπορούσε να επιφέρει η υπέρβασή της, για τους επιχειρηματίες του οικείου τομέα.

112. Στην περίπτωση της προθεσμίας που μας απασχολεί, θα μπορούσα να θεωρήσω ότι φόβοι αναφορικά με την ασφάλεια δικαίου δεν ήταν άσχετοι με τον καθορισμό της.

113. Εν πάση περιπτώσει, μια προθεσμία εμπεριέχει, εκ φύσεως μάλιστα, την τήρησή της και, ακόμη και αν δεν είναι δυνατόν ενόψει ορισμένων λόγων, όπως αυτοί στους οποίους αναφέρεται η Επιτροπή, θα γίνει αποδεκτός ο χαρακτηρισμός της ως αποκλειστικής, νομίζω ότι αποκλείεται το να καθίσταται συστηματικά έγκυρη κάθε ενδεχομένως υπέρβασή της.

10 — Υπόθεση C-370/96, Covita (Συλλογή 1998, σ. I-7711).

11 — Βλ., π.χ., την απόφαση της 6ης Ιουλίου 2000, C-289/97, Eridania (Συλλογή 2000, σ. I-5409, σκέψεις 20 έως 34).

114. Σπεύδω να πω ότι θεωρώ ότι η British Sugar υιοθετεί μια απολύτως λογική άποψη ως προς την προθεσμία που τάσσει το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2670/81.

115. Νομίζω, πράγματι, ότι είναι επιτακτικό να αποφεύγεται το ενδεχόμενο η απλή πάροδος αυτής της προθεσμίας να καθιστά δυνατόν σε έναν επιχειρηματία ο οποίος επιδίδεται, με πλήρη επίγνωση της καταστάσεως, σε καταχρηστικές ενέργειες προδήλως δόλιες για να διαφεύγει οποιαδήποτε κύρωση.

116. Πράγματι, η απάτη αποτελεί, εξ ορισμού, απόκρυψη και μια καλώς σχεδιασμένη απόκρυψη είναι σχεδόν βέβαιον ότι ουδέποτε θα αποκαλυφθεί ή, αν παραταύτα αποκαλυφθεί, αυτό θα συμβεί πολύ καθυστερημένα.

117. Μια απάτη που αποκαλύπτεται εντός εύλογης προθεσμίας, ενόψει του πολύπλοκου χαρακτήρα της, θα πρέπει να εξακολουθεί να μπορεί να κολαστεί, ακόμη και αν έχει λήξει η προθεσμία που προβλέπεται προς τον σκοπό αυτόν από τη ρύθμιση, εφόσον δεν παρεμβάλλονται μεγάλα χρονικά διαστήματα μεταξύ της απάτης και της αποκαλύψεώς της. Ας θυμηθούμε, πράγματι, ότι στο ποινικό δίκαιο η παραγραφή υφίσταται γενικώς ακόμη και για τα πλέον ειδεχθή εγκλήματα.

118. Νομίζω ότι είναι επίσης το ίδιο επιτακτικό, ακόμη και εκτός των περιπτώσεων απάτης που οργανώνεται από τον επιχειρηματία, ο οργανισμός παρεμβάσεως να έχει τη δυνατότητα να μην τηρεί την εν λόγω προθεσμία, όταν αυτή αποδεικνύεται στη συγκεκριμένη περίπτωση υπερβολικά βραχεία.

119. Έχω ιδίως υπόψη τις περιπτώσεις στις οποίες ο εν λόγω οργανισμός αγνοεί τα αναγκαία στοιχεία για τον υπολογισμό του οφειλομένου ποσού ή τα οποία περιέρχονται σε αυτόν μόλις πριν από την καταληκτική ημερομηνία της 1ης Μαΐου.

120. Ο οργανισμός παρεμβάσεως μπορεί επίσης να αχθεί, ενόψει των προσκομισθέντων εγγράφων, να ζητήσει από τον επιχειρηματία διευκρινίσεις ή εξηγήσεις. Θα πρέπει να προβεί σε επαληθεύσεις και επιβεβαιώσεις που, εξ ορισμού, δεν θα μπορούν, στις περισσότερες των περιπτώσεων, να γίνουν αμέσως.

121. Ούτε μπορεί να αποκλεισθεί να έχει ο ίδιος ο επιχειρηματίας ενεργήσει εκπροθέσμως, πλην όμως θα πρέπει, ενόψει των περιστάσεων που συνοδεύουν τις πράξεις του, να εξεταστεί αν μπορεί ενδεχομένως να γίνει δεκτό ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζουν την ανωτέρα βία.

122. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, οι οποίες ασφαλώς δεν έχουν εξαντλητικό χαρακτήρα, το γεγονός ότι ο οργανισμός παρεμβάσεως καθυστερεί την απόφασή του και την κοινοποίησή της αντιστοιχεί, στην πραγματικότητα, προς το καλώς εννοούμενο συμφέρον των επιχειρηματιών και αποκλείεται, κατ' εμέ, να χαρακτηρισθεί άκυρη μια καθυστερημένη απόφαση, εφόσον η καθυστέρηση με την οποία εκδόθηκε παραμένει εντός λογικών ορίων. Αν υιοθετηθεί αυτή η προσέγγιση που

προτείνω στο Δικαστήριο, ποιο είναι το συμπέρασμα που συνάγεται εν προκειμένω;

123. Διαπιστώνω αμέσως ότι η British Sugar δεν φαίνεται να εφάρμοσε ένα σύστημα προκειμένου να παραπλανηθούν οι επιφορτισμένες με τον έλεγχο αρχές.

124. Δεν προσκόμισε στις εν λόγω αρχές νοθευμένα έγγραφα, δεν οργάνωσε νυκτερινές και κρυφές μεταφορές, δεν προέβη σε άτακτες εξαγωγές, δεν εφοδίασε κρυφίως πελάτες στην κοινοτική αγορά, δεν προέβη σε αποθεματοποίηση, μακράν από αδιάκριτα βλέμματα, ενός μέρους της παραγωγής της. Παρέβη, αν είναι δυνατή αυτή η έκφραση, ενόψει της απαντήσεως που, κατ' εμέ, πρέπει να δοθεί στο πρώτο ερώτημα, τελείως φανερά την κοινοτική ρύθμιση.

125. Θα δοκίμαζα μάλιστα τον πειρασμό να πω ότι με απόλυτη γνώση του IBAP εξήγαγε ζάχαρη Γ που δεν ήταν τέτοια ζάχαρη. Υπενθυμίζω πράγματι ότι ο IBAP είναι πάντοτε τακτικά ενημερωμένος για τα αριθμητικά στοιχεία της παραγωγής της British Sugar, ότι του υποβλήθηκε αίτηση χορηγήσεως πιστοποιητικών εξαγωγής για τη ζάχαρη Γ που δεν περιείχε την απόδειξη παραγωγής ζάχαρης ποσοστώσεως η οποία να έχει φθάσει το απαιτούμενο επίπεδο, ότι πληροφορήθηκε ότι η απαιτούμενη παραγωγή ζάχαρης ποσοστώσεως είχε επιτευχθεί στις 7 Ιανουαρίου 1993, ότι του επιστράφηκαν τα έγγραφα που πιστοποιούσαν συγχρόνως την ημερομηνία και το υποστατό των εξαγωγών που πραγματοποιήθηκαν βάσει των πιστοποιητικών που είχε χορηγήσει και ότι επέτρεψε την ελευθέρωση των ασφαλειών που είχε συστήσει η British Sugar.

126. Στην πραγματικότητα, τουλάχιστον σε ένα αρχικό στάδιο, ο IBAP ενέκρινε παράτυπες πράξεις της British Sugar, ενώ μπορούσε να τις εμποδίσει, έστω αρνούμενος απλώς και μόνον να χορηγήσει τα ζητηθέντα πιστοποιητικά.

127. Φαίνεται, μολονότι αυτό μπορεί να φανεί τελείως ασυνήθιστο, ότι ουδείς εντός του IBAP έλαβε γνώση, κατά το χρονικό σημείο στο οποίο η British Sugar γνωστοποίησε ότι είχε παραγάγει το σύνολο των ποσοστώσεών της, του γεγονότος ότι η προηγούμενη χορήγηση πιστοποιητικών για την εξαγωγή ζάχαρης Γ παρουσίαζε κάποια ανωμαλία.

128. Με μια λέξη, αν η British Sugar επέδειξε τουλάχιστον ελαφρότητα πιστεύοντας ότι επιτρεπόταν να εξαγάγει ζάχαρη Γ πριν από τις 7 Ιανουαρίου 1993, ο IBAP επέδειξε ομοίως ελαφρότητα στην άσκηση της αποστολής του ελέγχου.

129. Ας υποθέσουμε εντούτοις, μια στιγμή, ότι ο IBAP δεν μπόρεσε να αποκαλύψει την ύπαρξη παράτυπων πράξεων στο επίπεδο της εξαγωγής ζάχαρης Γ εκ μέρους της British Sugar παρά μόλις στα τέλη του 1993, δηλαδή όταν καταρτίστηκε η έκθεση της διενέργειας ελέγχου που πραγματοποιήθηκε κατά το τελευταίο τρίμηνο του 1993.

130. Διέθετε τότε τέσσερις μήνες για να αντλήσει τις συνέπειες αυτών των παρατυπιών και δεν μπορεί σήμερα να οχυρώνεται πίσω από το γεγονός ότι δεν κατόρθωσε να πραγματοποιήσει τους υπολογισμούς που καθιστούν δυνατόν τον καθορισμό του ποσού που θα έπρεπε να αποφασισθεί ότι όφειλε η British Sugar.

131. Διέθετε όλα τα αναγκαία έγγραφα για να προσδιορίσει τελείως επακριβώς πόση ζάχαρη Α είχε εξαχθεί ως ζάχαρη Γ και, επομένως, πόση πράγματι ζάχαρη Γ είχε διατεθεί στην κοινοτική αγορά, ή ήταν ακόμη αποθεματοποιημένη, από την British Sugar.

132. Εξάλλου, η κίνηση από τις τελωνειακές υπηρεσίες μιας έρευνας ως προς τις περιστάσεις που συνόδευαν τις εξαγωγές της British Sugar στα τέλη του 1992 και στις αρχές του 1993 θα έπρεπε να τον παρακινήσει να ελέγξει το νομότυπο των πράξεων αυτών ενόψει των κανόνων η τήρηση των οποίων του έχει ανατεθεί και να ενεργήσει αν διαπίστωνε παρατυπίες.

133. Ο IBAP εκθέτει εντούτοις ότι δεν ήταν σε θέση, ακόμη και αν είχε πληροφορηθεί για την ύπαρξη παρατυπιών, να λάβει απόφαση πριν από τον Μάιο του 1997. Κατά τη γνώμη μου, αυτό δεν αληθεύει.

134. Δεν βλέπω, πράγματι, κατά τι η εξέλιξη μιας τελωνειακής έρευνας, με την οποία σκοπείται να διαπιστωθεί αν διαπράχθηκαν εγκληματικές πράξεις, που επισύρουν ποινική κύρωση, εμπόδισε τον IBAP να αντλήσει τις διοικητικές συνέπειες από παρατυπίες των οποίων η ύπαρξη ήταν αναμφισβήτητη.

135. Δεδομένου ότι ήταν πλήρως πληροφορημένος για το σύνολο των πράξεων που διενήργησε η British Sugar καθ' όλη τη διάρκεια περιόδου εμπορίας, ήταν σε θέση να διαπιστώσει ο ίδιος στην ποσότητα ζάχαρης Γ που δεν είχε ούτε μεταφερθεί ούτε εξαχθεί και η οποία έπρεπε να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό του ποσού που όφειλε ο επιχειρηματίας δυνάμει του άρθρου 3 του κανονισμού 2670/81.

136. Τέλος, και ιδίως, ο IBAP ήταν πλήρως και εξ ολοκλήρου αρμόδιος να εφαρμόσει αυτή τη διάταξη. Ασφαλώς, δεν του απαγορευόταν να ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής, πλην όμως, κατά νόμον, η γνώμη αυτή όχι μόνο δεν ήταν αναγκαία, αλλά επιπλέον δεν το δέσμευε.

137. Υπενθυμίζω ότι η εφαρμογή των κανονισμών που αφορούν τις κοινές οργανώσεις αγοράς εναπόκειται, πλην ρητής εξαιρέσεως προβλεπόμενης από τις διατάξεις τους, αποκλειστικά στις εθνικές αρχές.

138. Αναβάλλοντας την έκδοση της αποφάσεώς του μέχρις ότου η Επιτροπή τού υποδείξει απολύτως επακριβώς την πορεία που έπρεπε να ακολουθήσει, ο IBAP παρέλειψε, στην πραγματικότητα, να ασκήσει την ιδία αυτού αρμοδιότητα.

139. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, ουδόλως κλίνω να θεωρήσω επιτρεπτή μια καθυστέρηση τριών ετών που απέρρευσε από αυτήν την παράλειψη.

140. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προβάλλει εντούτοις ότι το γεγονός ότι η έκδοση της αποφάσεως καθυστέρησε τόσο πολύ οφείλεται κυρίως στο ότι η British Sugar ζήτησε από τον IBAP να διαπραγματευθεί με την Επιτροπή και να καταλήξει σε συμφωνία με αυτήν ως προς μια κύρωση μετρίου μεγέθους.

141. Συνεπεία του γεγονότος αυτού, η British Sugar δεν μπορεί βασίμως σήμερα να επικαλείται τον όψιμο χαρακτήρα μιας αποφάσεως η οποία εκδόθηκε καθυστερημένα προς το δικό της συμφέρον. Ούτε για μια στιγμή δεν αμφιβάλλω ότι ο IBAP προσπάθησε να παίξει ρόλο έντιμου διαμεσολαβητή μεταξύ της British Sugar και της Επιτροπής, αυτό δε με κάποια επιτυχία, διότι, κάποια στιγμή, όπως φαίνεται, η Επιτροπή είχε τη γνώμη ότι ακόμη μεγαλύτερου μεγέθους κύρωση έπρεπε να πλήξει την British Sugar.

142. Όμως, στην πραγματικότητα, τίποτε δεν εμπόδιζε τον IBAP να εφαρμόσει, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, το άρθρο 3, όπως το ερμήνευε στο πλαίσιο της ασκήσεως της ιδίας αυτού ευθύνης. Μπορούσε κάλλιστα να επιβάλει αμέσως στην British Sugar, ως προσωρινό μέτρο, την κύρωση που προβλέπεται από αυτή τη διάταξη, προσεγγίζοντας παράλληλα την Επιτροπή προκειμένου να πληροφορηθεί αν αυτή ήταν διατεθειμένη να δεχτεί ότι ο καθορισμός ενός μικρότερου ποσού θα μπορούσε να συνιστά μη επίμεμπτη εφαρμογή της κοινοτικής ρυθμίσεως.

143. Ένας τέτοιος τρόπος ενεργείας θα ήταν απολύτως σεβαστός και θα είχε διασφαλίσει συγχρόνως τα συμφέροντα του IBAP, της British Sugar και της Κοινότητας.

144. Αντ' αυτού, ο IBAP επέλεξε τη στάση αναμονής και ανέβαλε την έκδοση της αποφάσεως περί επιβολής κυρώσεως στην British Sugar, πέραν των λογικών ορίων, λαμβάνοντας ελάχιστα υπόψη τις απαιτήσεις της ασφάλειας δικαίου.

145. Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο εθνικό δικαστήριο ότι, ενόψει των περιστάσεων της υποθέσεως της οποίας έχει επιληφθεί, η επιχείρηση απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση καταβολής του ποσού που της ζητείται.

146. Μολονότι η απάντηση που προτείνω να δοθεί στο πέμπτο ερώτημα μου φαίνεται ότι αφ' εαυτής μπορεί να παράσχει στο εθνικό δικαστήριο τη λύση της διαφοράς επί της οποίας οφείλει να αποφανθεί, θα αναπτύξω με συντομία τις απόψεις μου επί του έκτου ερωτήματος.

Ως προς το έκτο ερώτημα

147. Το ερώτημα αυτό έχει ως ακολούθως:

«Υποχρεούται η εθνική αρχή, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, να καταβάλει τις επιστροφές λόγω εξαγωγής για τις οποίες η επιχείρηση έπρεπε να είχε υποβάλει αίτηση κατά τον χρόνο εξαγωγής και έπρεπε να είχαν καταβληθεί αν η περιγραφείσα ως ζάχαρη Γ και εξαχθείσα με πιστοποιητικά εξαγωγής ζάχαρης Γ είχε χαρακτηριστεί ως ποσόστωση ζάχαρης Α και Β, επειδή:

α) η εθνική αρχή μπορεί να δεχθεί αναδρομικώς τελωνειακή διασάφηση βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού 3665/87 της Επιτροπής και οι περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως συνιστούν λόγο ανωτέρας βίας παρέχοντας στην αρχή αυτή τη δυνατότητα να παρατείνει την περίοδο προσκομίσεως της αποδείξεως βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού 3665/87 της Επιτροπής;

Και/ή επειδή:

β) Άρνηση καταβολής αυτών των επιστροφών εξαγωγής θα συνιστούσε παραβίαση των αρχών της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και/ή της ασφαλείας δικαίου και/ή της αναλογικότητας και/ή της απαγορεύσεως της καταχρήσεως εξουσίας;»

148. Κατά τη γνώμη μου, αποκλείεται, ακόμη και υπό τις εν προκειμένω περιστάσεις, να θεωρηθεί ότι η αρμόδια εθνική αρχή μπορεί να δεχθεί αναδρομικά μια δήλωση εξαγωγής που υποβάλλεται προκειμένου να ληφθούν επιστροφές λόγω εξαγωγής.

149. Οι επιστροφές λόγω εξαγωγής συνιστούν ουσιώδες στοιχείο της ρυθμίσεως της αγοράς ζάχαρης, του οποίου η Επιτροπή κάνει συνεχώς χρήση ενόψει της εξελίξεως που διαπιστώνει στην αγορά αυτή. Οι επιστροφές καθορίζονται σε συνάρτηση με τις τιμές της παγκόσμιας αγοράς και των ευκαιριών εξαγωγής που προσφέρονται στους επιχειρηματίες. Η χορήγηση των επιστροφών δεδομένου ποσού σε δεδομένο χρονικό σημείο είναι το αποτέλεσμα προσαρμογών στις οποίες προβαίνει η Επιτροπή μεταξύ διαφόρων επιτακτικών αναγκών.

150. Το να επιτρέπεται σε έναν επιχειρηματία να ζητεί, πολλά έτη μετά τη λήξη μιας περιόδου εμπορίας, το ευεργέτημα των επιστροφών που θεσπίστηκαν σε δεδομένο χρονικό σημείο αυτής της περιόδου θα ισοδυναμούσε, αν μας επιτρέπεται αυτή η σύγκριση, με το να επιτρέπεται σε έναν παίκτη εντός καζίνου να αποθέτει το χρηματικό του ποσό στη ρουλέτα, αφού το σφαιρίδιο έχει σταματήσει σε έναν αριθμό.

151. Τίποτα δεν επιτρέπει να υποστηριχθεί ότι, αν οι ποσότητες που η British Sugar επιθυμεί να τύχουν τώρα επιστροφών είχαν πράγματι καταχωρισθεί, όταν πράγματι

εξήχθησαν, ως ποσότητες που έπρεπε να εξαχθούν με επιστροφή, το επίπεδο των επιστροφών θα ήταν αυτό που υπήρξε, διότι το παρελθόν δεν μπορεί να αναβιώσει.

152. Δεν θέλω ούτε καν να σκεφθώ εδώ τον πονοκέφαλο που θα προκαλούσε ο υπολογισμός των εισφορών στην παραγωγή που θα αποδεικνύονταν, εκ των υστέρων, αναγκαίες για τη χρηματοδότηση αυτών των επιστροφών. Η περίοδος εμπορίας 1992/93 έκλεισε οριστικά και αποκλείεται πλήρως η επανεξέταση του ισολογισμού της προκειμένου να μπορέσει η British Sugar να μην υποστεί τις ζημίες οι οποίες, αν πρέπει καν να υπογραμμιστεί, δεν ήταν παρά η συνέπεια της αμέλειάς της και δεν μπορούν να αναχθούν σε οποιοδήποτε γεγονός που εμπίπτει στην ανωτέρα βία.

153. Ως προς τη δυνατότητα παρεμβολής των γενικών αρχών του δικαίου στις οποίες αναφέρεται το εθνικό δικαστήριο, προκειμένου να αμφισβητηθεί η νομιμότητα της αρνήσεως πληρωμής επιστροφών που αντιτάχθηκε στην British Sugar, τόσο οι περιστάσεις της υποθέσεως όσο και οι κανόνες λειτουργίας της κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης ασφαλώς δεν το επιτρέπουν.

154. Περατώνοντας την εξέταση των ερωτημάτων που μας υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο, δεν είναι βεβαίως περιττό να ανακεφαλαιώσω τις διάφορες διαπιστώσεις στις οποίες προέβην.

155. Πρώτον, είναι σαφές, κατ' εμέ, ότι ένας παραγωγός ζάχαρης δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι διέθεσε ζάχαρη Γ, εφόσον δεν παρήγαγε πλέον του αθροίσματος των ποσοστώσεων Α και Β που διαθέτει. Η British Sugar δεν τήρησε επομένως την κοινοτική ρύθμιση. Αυτό νομίζω ότι εκτίθεται, εν πάση περιπτώσει, από το εθνικό δικαστήριο.

156. Όμως, στη συνέχεια, δεδομένου του συμπεράσματος στο οποίο κατέληξα ως προς το πέμπτο ερώτημα και κατά το οποίο η British Sugar πρέπει να απαλλαγεί από οποιαδήποτε πληρωμή, λόγω της σημαντικής καθυστερήσεως με την οποία εκδόθηκε η επιβάλλουσα κύρωση απόφαση του IBAP, νομίζω, αν το Δικαστήριο δεχθεί την άποψή μου επί του σημείου αυτού, ότι δεν είναι απαραίτητο να δοθεί απάντηση στο τρίτο, το τέταρτο και το πέμπτο ερώτημα, τα οποία εξέτασα χάριν πληρότητας.

157. Εντούτοις, στην περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο θεωρήσει ότι πρέπει να δοθεί απάντηση στα ερωτήματα αυτά, θα πρέπει, κατ' εμέ, στο τρίτο ερώτημα να δοθεί η απάντηση ότι η British Sugar πρέπει πράγματι να υποστεί κύρωση, στο τέταρτο ερώτημα ότι το ποσό της κυρώσεως αυτής θα μπορούσε να είναι κατώτερο από αυτό που θα απέρρεε από την εφαρμογή της μεθόδου υπολογισμού που εκτίθεται στο άρθρο 3 του κανονισμού 2670/81, αν το εθνικό δικαστήριο διαπίστωνε την ύπαρξη καταφώρων πταισμάτων του IBAP, στο έκτο ερώτημα ότι η αναδρομική χορήγηση επιστροφής λόγω εξαγωγής δεν είναι, κατά κανένα τρόπο, δυνατή.

Πρόταση

158. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο πρώτο και στο πέμπτο ερώτημα που του υπέβαλε το High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office), ότι:

— δυνάμει του κοινοτικού καθεστώτος που ισχύει για τη ζάχαρη και ειδικότερα του άρθρου 24, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης, μια επιχείρηση στην οποία εθνική αρχή χορήγησε ποσόστωση δεν μπορεί να καταχωρίσει ποσότητα ζάχαρης ως ζάχαρη Γ, όταν η ζάχαρη αυτή παρήχθη κατά τη διάρκεια περιόδου εμπορίας, προτού η επιχείρηση παραγάγει πράγματι ποσότητα ζάχαρης ισοδύναμη προς το σύνολο των ποσοστώσεών της Α και Β·

— υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, απαγορεύεται στην εθνική αρχή να εισπράττει ένα ποσό δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2670/81 της Επιτροπής, της 14ης Σεπτεμβρίου 1981, περί θεσπίσεως των λεπτομερειών εφαρμογής για την εκτός ποσοστώσεως παραγωγή στον τομέα της ζάχαρης, λόγω του ότι δεν ενήργησε εντός της σύμφωνης προς τις απαιτήσεις του κοινοτικού δικαίου προθεσμίας·

και, αν πρέπει να δοθεί απάντηση στο τρίτο, το τέταρτο και το πέμπτο ερώτημα, ότι:

— όταν μια εθνική αρχή ισχυρίζεται ότι η ζάχαρη που εξήχθη ως ζάχαρη Γ ήταν ζάχαρη Α ή Β και/ή όταν επιδιώκει να επιβάλει επιβάρυνση δυνάμει του άρθρου 3 του κανονισμού 2670/81, για τη μη διάθεση ζάχαρης Γ εκτός της

Κοινότητας, δεν παραβιάζει ούτε την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, ούτε την αρχή της ασφάλειας δικαίου, ούτε την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, ούτε την αρχή της αναλογικότητας, ούτε την αρχή της απαγορεύσεως της καταχρήσεως εξουσίας·

— υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, η ενδεχόμενη διαπίστωση, εκ μέρους του εθνικού δικαστηρίου, κατάφωρου πταίσματος του εθνικού οργανισμού παρεμβάσεως επιβάλλει προσαρμογή προς τα κάτω του ποσού της κυρώσεως που επιβλήθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2670/81·

— η εθνική αρχή, ακόμη και υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, ουδόλως οφείλει να χορηγήσει επιστροφές για τη ζάχαρη ποσοστώσεως που εξήχθη, χωρίς να έχει προσκομισθεί προηγουμένως η διασάφηση εξαγωγής από την οποία η κοινοτική ρύθμιση εξαρτά τη χορήγηση τέτοιων επιστροφών.